

A fogadtatás után a trónörökös pár gróf Teleki Samu négylovas fogatát foglalt helyet. Előtte a nemes ifjak benderiuma lovagolt. Ezek tagjai voltak: Baresay Árpád (mint vezető), Kalácsy Akos, gróf Teleki Árpád, Lengyel József, báró Bánffy Károly, Puj László, Kenderessy Ernő, Mara Laci, Baresay Géza és Balázs Farkas. Az udvari fogatot a hiutók egész sora követte. Az egész út hosszán a zsírvölgyi és káláni bányászok képeztek sorfalat. A Kendeffy-féle kastélyt Boldogfalván zászlókkal ékítették s odaérve, a magas vendégek tizenhat kényelmesen berendezett szobát találtak.

Alig pihenték ki a fádalmakat, már újra a tisztelgőket fogadták. A dr. Solyom-Fekete által vezetett dévai törvényszéki küldöttség, Follert Ferencz postaigazgató, Réthy Lajos tanfelügyelő, Falásek Ferencz bányagazgató, Kapcsa Gyula lövészelegyeleti elnök s a román és zsidó küldöttségek előtt ő fenségeik a hunyadmegyei négylet képviselőit fogadták, kiket Baresay Lászlóné születtet Bruckenthal bárónő vezetett. Vele voltak: Kendeffy Samuelné, gróf Teleki Györgyné, báró Nopcsa Elekné, Baresay Sándorné és Béláné, Pogány Adámné, báró Bornemisza Tivadorné, Mihály Béláné, Baresay Akosné, Lajosné és Kálmánné, Löwenhard Sámuelné és Issekutz Pálné úrhölgyek. Baresay Kálmán alispán a tisztviselők élén tisztelgett. Három órákor kezdődött az udvari ebéd, melyen az említett főrangúak közül is többen részt vettek, továbbá a főhercegi pár kíséretéből: Nostitz és Pálffy grófnők, Bombelles, Wilezek, Hoyos és Mitrofszky grótok s az udvari orvos. Ebéd után a lépesóházban csoportokra oszolva költék el a kávéra a vendégek. Este cerele volt, miközben theat és hideg sülteket szolgáltak fel; utána pedig sétát tettek a parkban.

Erdekesnek tartjuk fölemlíteni itt, hogy a tisztelgések sorában az oláhok vezetője dr. Peteo román szónoklattal akart kedves meglepetést szerezni a trónörökös párnak. Az udvarmester azonban utját vágta e pium desideriumnak. Hanem dr. Peteo mégis külön sültre vágyódva, a főherceg kérdéseire németül felelt, melyre válaszul e nem várt interpellációt kapta: „Őn nem tud magyarul!” s egy főhajtást, mely a kihallgatást befejeztetnek jelző.

Az udvari ebédre hívott főnemesség örömmel hallgatta Rezső trónörökösnek az ebéd ideje alatt és után tett nyilatkozatait. Ő fensége fölötté meg volt elégedve a fogadtatással. A vidék szépségeiről hosszabb ideig tárgyalgott. A főhercegszonszóny is a legjobb hangulatban volt.

Jul. 31-én a vadász-társaság a Zenoga tóhoz ment. A vadászatnak pompás idő kedvezett. A vadásztársaság jul. 31-én délelben a gurazlati nevű erdei tanyánál ebédelt; a trónörökös kíséretével a zöld gyepre telepedett, mire sülték és borok szolgáltattak fel. Pihenés után a Zenogató felé indultak.

Wurmbrandt gróf az előintézkedések megtétele végett már előbb ide érkezett és Torna Gyula a hajtokkal a parancsra várakozóra vadász-sátor érkezett. Az első hajtás aug. 1-én reggeli 7 órára volt elrendelve. A laptudósítokat a vadásztól vissza kívánták tartani és fölkértek erre; mindenki megfelelt e kérelemnek, csupán csak egy (budapesti tudósító) tola-kodott be, ki azonban elutasított. A hírlapok képviselői különben Hátsegen, Váralján és Boldogfalván helyezkedtek el; a kíváncsi közönség Boldogfalvára és Malomvizre csoportosult. A trónörököshez az ország különböző részéről érkeznek kérvények; az udvarmester Prágába indítá azokat. Beck udvari komornok Malomvizre küldetett, hogy a sasvadászatra szükséges előkészületeket megtegye, mely a főhercegnő számára Koleczvárra vidéken fog megtartani. A főispán, alispán és szegabíró Bombelles gróf udvarmesterrel egyetértve intézik el a magas rendeleteket. Csendőrok nem mutatkoztak, a rend fentartása mintaszertű volt.

A vadászatra való előkészületeknél Rezső főherceg

személyesen ügyelt mindenre és segített maga is, csak hogy gyorsabban és pontosabban sikerüljön minden. Fügylmet még a legesekélyebb dolog sem kerülte el.

A vadászat első napja kitünően sikerült. Rezső trónörökös pompás zergét lött. Wilezek gróf szintén; br. Bornemisza Tivadar pedig hatalmas medvét sebesített meg, mely azonban elment a golyóval testében.

A vadászok rendkívül jó hangulatban voltak, kivált a trónörökös, a ki többször elragadtatással nyilatkozott a vidékről, s nagyon meg van elégedve az eddigi eredményével.

Stefánia a főhercegszonszóny kitünően jól érzi magát.

A főhercegnő napirendje: Reggel 6 órákor reggelizik, ezután sétál, s vizszatérve olvas, leveleket ír és rajzol. Később hölgyeivel van, 3-1/4 órákor ebédel. 1/2-1-től kezdve sétál, halászlé vagy sétakocsizásra megy közvetlen környezetével. 2-án délután Malomviz felé kocizott ki.

3-án a vadásztársaság Boldogfalvára vizszatért pihe-nőre. A főhercegszonszóny ugyanelek 3-án sas-vadászatra ment Koleczvárra.

VIDÉKI LEVÉL.

Dieső-Szentmárton, 1882. aug. 2.

Igéretemhez képest pár szóban folytatom színi szemlémet, nem hogy szakismeretemet érvényesítessem e téren, hisz őszintén megvallva, édes kevés van nekem ebből. De hogy az ellentétes nézetek összehasonlításával a színügynek némi szolgálatot tegyek.

A nagy missióra hivatott színügy ápolása teendőink azon rovatába esik, mely a hazafiság számára van nyitva. Munkások: a cselekvő színészek és néző közönség. Egyik a másik nélkül nem képzelhető. A haladás sikeréből egyenlő arányban osztozó felek. De ugyanez áll megfordítva is: az e téren kifejtett ösztönmunkásság édes érzete nemes kincs; a henyék műveltségi állásukhoz mért szegényzete bizony nem irigylendő. Tehát — kép nélkül szólván — a társadalomnak kötelessége a színészekben a színészeket pártolni; a színészek pedig igyekezzenek maguknak eme pártolásra érdemet szerezni.

A most itt időző színtársulat ezen követelésnek általában eleget tesz; látnunk öszszevágó, jól sikerült előadásokat: a „Nagyapó”, „Lowoodi árva”, „Csikós” mondhatni semmi kívánni valót sem hagytak fenn, de társulata érdekében ajánlanám az igazgatónak, hogy: 1. az oly bukott darabokat, minő pl. a jun. 30-án előadott volt, tegye pensióba; 2. a szereposztásnál (lásd „Csikós”-ban Szárnyait, Tokost, Vámost) vigyázzunk ám a szerepkörre; ne kívánjuk a színésztől, hogy napestig ide-oda szaladgáljon, varrjon stb. s este „Szárnyait” stb. rontson.

A közönség, bárha idejét a szorgos mezei munka, (zsebét pedig, hej! sok elemi csapás) veszi igénybe, elég nagy számban nézi az előadásokat; újabban nem magyar ajku polgártársaink is tömegesen foglalnak helyet a nézőtérben. Így is kell. Eljének!

A társulat e hó 16-ig marad itt s előadásait az alispán új által szíveségből átengedett, újonnan festett megyeteremben folytatja.

Múltkori levelemben a működő tagokra mondott véleményem fenntartása mellett megemlíttem, hogy Benkő Jolán rokonszenves hangjával gyönyörű népdalainkat elismerésre ragadó sikerrel adja elő; ugyanezt mondhatni Hevessy népszínműnekesről is, főleg ha piczikével magasabb hangterjedelme (s még valami; ezt szóval) volna. Az énekkarról is csak dicséreteset mondhatok, habár éneken érzik is a vezérnélküliség naturalistásága. — Nyéki „Nagyapó”-ban derék Nagy Jancsi volt; csak — hogy is kérdjem — a burleszk comieum nem-e kissé túlon-túl sikerült? — Tartozom az igazságnak annak ki-telentésével, hogy Miskolczi barátunk szegény „Kö-

rösi lány”-ban helyre Peti volt, s hogy Iványi a „Csikós” csikós-gazdáját a kihívásig (de el nem fogadásig!) derekasan adta.

A helyi zenetársulat egy énekes népszínműben — mint mondják — közre akar működni. Kívánjuk, kérjük, gyakorolja a jót, szépet ott, hol alkalma nyílik erre.

Végül kérjük Benkő Jolánt, hogy bárha Homokainében, Ács Irmában derék drámai tehetséget látánk, maga is mutassa be nagyok elismert drámai képességét.

A vizontlátásig, Istön velünk!

N.

Petőfi halálának évfordulója.

— Julius 31. —

Petőfi halálának évfordulóját kegyeletes ünnepélyvel ülte meg Segesvár lelkes magyarsága. Csak pár hét előtt alakult e városban. — hol a száz és a német elem az uralkodó — egy új magyar dalárda, mely legelső fellépésével is megmutatta, hogy tud lelkesülni a hazafias eszmékért, hogy szívükben hiven megőrizték annak emléket, ki lanttal és karddal szolgálta hazáját. A kegyeletes és hazafias ünnepély, darczára hogy minden előleges tervezettség, készülődés nélkül rendeztetett, fényesen sikerült. Impozáns tömeg jelent meg azon a téren, hol a segesvári csatában elesettek hamvai pihennek, s hol a közhiedelem szerint a szerelem és forradalom költője is aluszsa örök almat. Horváth László kir. tanfelügyelő és a dalárda elnöke emelkedett szellemű megnyitó beszédet tartott, melyre a dalárda a Hymnust énekelte el. Ének után Godri Sándor telekkönyvi tisztviselő tartott emlékbeszédet, mely nagy hatást tett a jelenlévőkre. A hazafias ünnepélyt a dalárda éneke fejezte be. Este a vasuti indóház helyiségében lakoma volt, melyen több hazafias szellemű toaszt mondatott. A lakoma éjfélt után ért véget.

Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy a Segesvárt évek előtt alakult bizottság, mely a Petőfi sirjának emlékével megjelölés céljából eddigelé mintegy kétezer forintot gyűjtött, több helyről felszólítást kapott, hogy ez öszszegyet adják át a Budapesten működő Petőfi-szobor-bizottságának. A segesvári bizottság azonban, tekintve különösen azt, hogy a közhiedelem a segesvári csatában elesettek sirját a Petőfi sirja gyanánt is tekintti, nem hajlandó lemondani azon tervéről, hogy e sirhantot egy Petőfi emléket megőrzítő sírkövel ékítse fel. A dalárda által rendezett emlékünnepelezen a sírkő felállításának kérdése is szóba hozott, s a bizottság most már erőlyesen készül a további intézkedések megtételére. Mihelyt akkora öszszeg együtt lesz, a melylyel a nagy költő emlékéhez méltó sírkő felállítható, azonnal hozzáfognak annak megvalósításához. A gyűjtéseket újabban erőlyesen megindítják.

B. H.

A Kriza-ünnepély.

A múlt hó 30-ika sokáig emlékezetes marad a nagyajtaik és általában az ünnepre öszszesereglettek szívében. Impozáns és lélekemelő volt az minden tekintetben.

Nagy-Ajta kapujánál magas díszkapu volt emelve, rajta az „isten hozott” felirattal a papi lakhoz vezető utca szögletén pedig „Üdv nektek” felirattal, díszkeskedett.

Az ünneplő közönség száma oly nagy volt, hogy a délelőtti isteni tiszteletre csak egy része férhetett be a templomba. Karének után Ferencz József unitárius püspök tartott emelkedett imát, erre a kolozsvári unit. gimnázium dalkara énekel s végül Péterffy Dénes kolozsvári unit. pap mondotta el szépen kidolgozott beszédét.

Az isteni tisztelet végeztével az ünneplő közönség a közeli papi lakhoz vonult, hol a szónokok számára emelvény volt felállítva, a ház falán pedig Kriza János-

haragítottam meg őt. Ekkor ő vigyázatlanul nekem dobá a szalagot és virágokat. Nem tehet róla.

— Ej lássa az ember! — kiálta Manon aszszony. — Az ő védője akar lenni e leány? Biró úr szóljon. Ő öszszetörte a korszót, ezt nem tagadja, én meg miatta kitor-tem az ablakot, — ha tagadná, megláthatja.

— Minthogy kend Colin úr ezt meg nem czáfol-hatja, — mondá a biró — annál fogva fizet a korszóért háromszáz livret, mert eny nyit ér és azután ...

— Nem! — szakítá félbe Colin — anynyt nem ér. Én vettem azt Marietta számára Venceben a vásáron száz livreért.

— Mit? kend vette azt szemtelen! — kiálta a biró s most egész areza olyan lett, mint a Marietta kalap-szalagja. Hanem többet nem birt s nem akart mondani, mert félt a nem szeretett felfedezésektől.

De Colin haragra lobbant a szemrehányás miatt s szóla:

— Én e korszót a vásár napjának estéjén épen az ön szolgálja által küldtem el Mariettának. Hiszen ott van Jacques az ajtó megett. Ő a tanum. Jacques beszélj; nem én adtam neked e dobozt, hogy Manon aszszonyhoz vidd?

Hautmartin úr közbe akart vágni, de az együgyü Jacques nagyon hirtelen rávágta:

— Emlékezzék csak vissza biró úr, ön vette volt el tőlem Colin dobozát s vitte azzal együtt a mi benne volt Manon aszszonyhoz. A doboz ime ott van még a papirosok között.

A segédeknek ki kellett dobni a buta Jacques-ot, a mig visszahívták.

— Nagyon jól van biró úr! — válaszolá Colin — de ez utolsó ügye legyen itt La Napouleban. Oh tudok én jól még egyebet, másokat is, a mikkel ön mint az én vagyonommal Manon aszszony s leánya kegyét akarta megnyerni. Igen jó lesz, ha Prasseba lovagol a kormányzó úrhoz. — Ezzel eltávozott.

Hautmartin úr e dolog miatt rettenetes zavarba jött s kétségbeesésében maga se tudta mit tett. Manon aszszony fejét csóvalta, a dolog előtte nagyon homályosnak és gyanusnak tűnt fel. „Ki fogja megfizetni nekem a korszót?” kérdezé.

— Nekem — mondá Marietta égő arczeal, — nekem már majdnem meg van fizetve.

(Vége következik.)

Ebben állapotok meg. Marietta nem is álmadott e készülő boldogságról. Ő csak Colin gonoszására gondolt, ki az egész helységben beszéd tárgya lett. Oh mennyire megbánta a szalagot való esztelenkedést! s hogy megbocsátotta az istentelennek gonoszágát. Marietta igen jó volt. Azt mondá anyjának, azt minden játszótárs-nőinek: „Colin megtalálta elveszett kalapszalagomat. Nem én adtam neki. Most ő meg boszontani akar vele. Hí-szen tudjátok, hogy Colin elejétől fogva mindig rossz in-dulatu hozzám s mindig azon igyekezett, hogy boszantszon.”

Oh a szegény gyermek! nem tudta mily borzal-masságokon törí fejét ismét az álnok gonosz.

VIII. Az eltört korszó.

Marietta reggel a korszóval a kúthoz ment. — Még nem voltak virágok a szikladarabon. Nagyon korán is volt még; alig szállt föl a nap a tengerből.

Egyszer léptek hallszottak. Colin jött, kezében a virágok. Marietta areza vérpiros lett. Colin azt rebegte: „Jó reggelt Marietta!” Csak mintegy szívében maradt az üdvözlés, ajkaira nem birt jöni az.

— Miért viseled nyilvánosan szalagomat Colin? — mondá Marietta s korszóját a szikladarabra helyezé. — Én nem adtam neked.

— Nem adtam neked, édes Marietta? — kérde az elsápadva a benső dühtől.

Marietta szégyenlte, hogy föllentett, lesíté szemeit s kis idő múlva mondá:

— Jól van, én adtam neked, de még se szép, hogy nyilvánosan viseled. Add vissza!

Az ifju lassan leoldá, boszankodása oly nagy volt, hogy szemeinek könyeit s keblének sohajait nem birta elrejtetni.

— Kedves Marietta, hagyd nekem a szalagot!

— Nem! — felelé ő.

Az ifju rejtett bánata egyszerre kétségbeesésé vált. Nagyt sohajva nézett az ég felé, aztán komolyan Ma-riettára, ki nyugodtan és mozdulatlanul állt a kút mel-lett lesüllyesztett szemekkel, lecsúngó karokkal.

Az ifju leoldá a csokorról a violaszínű szalagot:

— Vedd hát mindezt! — kiálta s oly gondatlanul szórta a szikladarabra a virágokat, hogy a korszót leüté. Legurult az s öszszetört. Colin kárörvendve szaladott el.

Manon aszszony az ablak mögül leskelődve látott és hallott mindent. De mikor a korszó széttört, akkor az-

tán nem látott és nem hallott semmit. A borzalom miatt egyetlen hangot se birt ejteni. A mint pedig nagy erő-vel odanyomta fejét a szűk ablakhoz hogy a menekvő gonoszterv után kiáltson, kitor-tem azt, hogy a darabok irtózatos csörömpöléssel hullottak a földre.

Eny nyi baj minden aszszonyt legalább is önkivü-letbe hozott volna. Ámde Manon aszszony hamar ma-gához jött.

— Szerenese, hogy tanuja valék! — kiálta föl. — Biró elé vele. Meg kell térítenie korszót és ablakot. Oh ez gazdag kárpótás nekem Marietta!

Mikor azonban Marietta az átlukadt korszó csere-peivel vizszatért, — midőn Manon aszszony látta, hogy a paradicsom elveszett, a jó Ádám fej nélkül áll s Éva aszszonyának csak a lábai maradtak meg, a gigyó meg sértetlenül diadalmaskodik, a tigris hasonlókép bánatlan, de a bárány egészen tönkre ment, mintha csak a tigris nyelte volna el, — ekkor Manon aszszony hevesen törve ki Colin ellen, mondá:

— Jól látszik, hogy csak ördögi kéz tehetett ilyet!

IX. A törvényszék.

És azzal a korszót egyik, Mariettát a másik karjára véve ment kilenez órákor Hautmartin úrhoz, hol ez tör-vényt szokott ülni. Ott meg hangos jajgatás közt előadá panaszát, megmutatva az eltört korszót s az elveszett pa-radicsomot. Marietta keservesen sirt.

A biró a mint meglátá a korszót öszszetörve, a szép menyaszszonyt meg könyekbe törve ki, oly méltó haragra gyúlt Colin iránt, hogy orra violaszínű lett, mint a Marietta híressé vált kalapszalagja. Előhozatta a bünöst.

Colin eljött mélyen elszomorodva. Manon aszszony elismételte panaszát nagy böbeszédűséggel a biró, a se-gédek és írkokok előtt. De Colin nem hallott semmit. Oda lépett Mariettához s ezt susogta:

— Bocssás meg édes Marietta, mint én megboc-sátok neked. Én vigyázatlanságból csak korszódot törtem szét, de te szívetem törted öszsze!

— Mit jelent e sottogás? — kiálta biró fönsséggel Hautmartin úr. — Védje magát!

— Nem védem magam. Eltörtem a korszót akara-tom ellenére — mondá Colin.

— Magam is azt hiszem — zokogá Marietta. — Én ép oly bünös vagyok mint ő, mert én sértettem s

nak a „Vadrózsák“ halhatatlan szerkesztőjének olajfestésű mellképe volt látható lombfűzerek, vadvirágokból font koszorúk között.

A tulajdonképpeni leleplezési ünnepély a kolozsvári unitárius ifjúság énekével kezdődött. Utána Kovács János igazgató tanár mondta el megnyitó beszédét, melynek végén az emléktábla — melyre Nagy Lajos kolozsvári tanár irt emlékereset, lelepleztetett. A megnyitó után Szabó Károly egyetemi tanár olvasta fel a tud. akadémia üdvözlő iratát, ugyiszintén felolvastatták a Kisfaludy-társaság és az erdélyi muzeumegylet üdvözlő iratai is. Erre a koszorúk elhelyezése következett. Összesen tizet helyeztek el az emléktábla körül, mindeket rövid beszéd kíséretében.

A koszorúk elhelyezése után következett Jakab Elek akad. lev. tag emlékbeszéde, mely rendkívül nagy hatást tett. — ugyiszintén az alkalmi óda is, melyet Mózes Mihály szavalt el. Végül Székely József rekesztette be az ünnepélyt zárbeszéddel.

Az ünnepély után közbéd volt a vendéglő udvarán, melyen mintegy 200-an vettek részt. A toastok egymást érték s a kedélyes lakoma hét órakor ért véget. A fiatalság már hat órakor megkezdte a táncvizsgalmat a „Virágkert“ helyiségében.

Magyar kereskedők, magyar irodalom.

Egyik tevékeny és valóban áldozatkész könyvkiadónkkal találkoztunk e napokban, ki rendszerint nagy érdeklődéssel szokott tudakozni kereskedelmi viszonyainkról általában. Ez alkalommal a kereskedelmi szakoktatás körül kifejtett nagyobb mozgalmakon kívül megemlítettük, hogy kereskedelmünk magyarosodása is örvendtesen előhalad. Mondhatjuk, hogy oly keserű kifakadásokat a magyar kereskedők ellen még nem hallottunk, mint a milyenneket válaszul kaptunk a kereskedelem magyarosodására vonatkozó megjegyzésünkre.

Régen sejtjük mi is, de alapos meggyőződést csak most szereztünk arról, hogy a folyamatban lévő magyarosodás csak olyan külső vékony máz, melyet, ha letörünk, szemünkbe fog kaczagni a kereskedelmünkben megrögzött és magát még ma is otthonosnak érző németesség. Senki sem foghatja reánk, hogy kereskedelmünk magyarosodása mellett erőszakos fegyverekkel harcolnánk; jól tudjuk, hogy a szokás nagy úr és annak hatalmát megtróni egyszerre nehéz feladat és talán nem is lehetséges — amde okkal-móddal, lépésről-lépésre mégis el lehetne érni, hogy a kereskedelem megmagyarosodjék.

A név- és czémagyarosítás az a pusztá máz, melyre előbb hivatkoztunk, de a magyar könyvvezetés és levelezés sem elegendő még arra, hogy a kereskedelem alapjában megmagyarosodjék, kell, hogy minden egyes kereskedő házába, családjába is bevigye a magyar szellemet és ezt csak úgy teheti, ha kellőleg pártolja a magyar irodalmat. Azonban, eléggé sajnós, a magyar irodalom társadalmunk egyik leghatalmasabb és mondhatni egyik legtehetősebb osztagától a legesekélyebb támogatásban sem részesítetik. A mivel világ már régen elismerte a magyar irodalom jelességét, de kereskedőink még mindig a bécsi, lipcsei és berlini könyvpiacra szerzik be szellemi táplálékukat. És mert ez így van, azért mi sem vehetjük komolyan azon állítást, hogy a kereskedelem magyarosodik.

Szavaink eddig még soha sem tévesztették el hatáskukat és meglepéssel konstatahatjuk, hogy kezdeményezéseinkben a hazafias kereskedők mindenkor készséggel támogattak. Ezuttal a kezdeményezés nem minket illet meg, mert már évek óta hangoztatjuk, hogy a magyar irodalom érdekében tenni kell valamit, különben a pártolás hiányában, minden önzertes író előbb-utóbb más foglalkozás után fog nézni. Azt hisszük, ily eshetőség be nem következhet, nem következhetik be, mert a mi különösen a kereskedelmi osztagt illeti, e téren is megfogja mutatni, hogy ha kell, tud és képes áldozni.

Kettős czélt fogunk elérni azáltal, ha a kereskedői osztag támogatni fogja a magyar irodalmat. A magyar hírlapok, folyóiratok és könyvek bevezetését a kereskedők családjai körébe, ott ki fogják szorítani a külföldi, székérszámra gyártott, hasonnemű, de minőségre többnyire a magyar művek színvonalán alul álló német és általában külföldi nyomtatványokat. A magyar hírlapok és könyvek olvasása által a kereskedelem nemcsak külsőleg, hanem bensőleg is magyarosodni fog, úgy, hogy pár év múlva feleslegessé válnak az összes magyarosítási agitációk.

Ennyit tehetnek kereskedőink a szépirodalom érdekében, miáltal egyszersmind elősegítik a magyarosodást is. E mellett azonban a szakirodalmat is pártolhatják, szintén nemcsak az irodalom, hanem a saját érdekében is. Lapunk olvasói előtt ismeretes, hogy akadtak már egyes kereskedők, kik segéd-személyzetük részére szak-könyvtárt rendeztek be. Kövessék ezek példáját, mert ezáltal nem csak a magyar szakirodalmat pártolják, hanem elérik azt, hogy gyakorlati és hasznos művek olvasása folytán, mivel és szakképzettebb segéd-személlyel fognak bírni. Nemesak hazafiságból tehát, hanem saját érdekükből is pártolják kereskedőink a magyar irodalmat.

M. K. L.

Uralkodók czimei.

E tárgyról igen érdekes közleményt olvashatni egy angol lapban. Az emberi hiúság történetében — írja a lap — talán semmimem neveségebb, mint a czifrábnál czifrább czimzetek hosszú sora, melylyel a különböző korok és nemzetek uralkodói magukat fölelőzömázniz szerették s ama komolyabb czéla érdemes nagy erély, melylyel czimeik tekintélyének érvényt szerezni, másokat pedig az őket meg nem illető czimek használatában megátolmi törekedtek. Most már e tekintetben is sok mindent megváltozott, a czimek ugyan még mindig megvannak, de az újabb kor azoknak osztogatásában oly bőkezűvé lett, hogy nem igen törődik vele, ha egy rongyos kunyhóban éhez az afrikai törzsfőnök „király“-nak nevezi magát; sőt mások is úgy nevezik őt, pl. az utleírásokban. Bezzeg nem így volt ez hajdanában, mikor bármely uralkodó czimnek illetékelenül történt fölvétele azonnal a feje tetejére állította Európa békéjét.

Hogy bárki, a ki uralkodó hatalommal rendelkezik, annak megfelelő czimet is vehet föl, az igen természetes és midőn Xerxes „királyok királyának“ nevezte magát, ezzel mondott is valamit, mert uralkodói pálcájá előtt nem egy büszke királynak kellett meghajolnia; de hogy egy olyan ember, mint Ghorum Iah, ki nagyon jól tudta, hogy az övéen kívül még más birodalmak is léteznek, magát a „világ fejedelmének“ s maga Xerxes is magát a „világ fenntartójának“ nevezte — már ezt csupán ama tulságos önhittségnek és föltulvokodásnak lehet tulajdonítani, mely főleg a keleti fejedelmeket minden korban s minden körülmények közt jellemezte.

Midőn egyszer a hatalmas és gazdag Omár khalifának szemére vetették, hogy maga hozott magának egy korsó vizet, büszke önézettel így szólt: „Mikor a forrás-hoz mentem, Omár voltam, mikor ittam Omár voltam s most, mikor a trónon ülök, szintén Omár vagyok.“ Így kellene érezni és gondolkozni minden oly magas állású embernek, ki jól tudja, hogy már akarata is parancs — nem pedig üres czimek hajhászásában keresni a tekintélyt. Csak hogy ez rendesen nem így van és a történelem csak egyetlen korlátlan uralkodót ismer, a ki jószántából igen egyszerű czimet adott magának s birodalmában eltörölt minden más efféle sallangot. Lopez, Paraguay valóságos fejedelme, alattvalóival szemben csupán az egyszerű, ambár jelentős czimet használta: „El Supremo.“ (Legfőbb, legmagasabb).

Róma eszászárait legnagyobb dicsőségük napjaiban sem igen czimezték másképen, mint „Imperator“ (parancsnok — tisztán katonai czim) vagy „Caesar Augustus“, de már a római birodalom kétfele szakadása után a keleti eszászárka a legkacskaringósabb czimekkel rubázták föl magukat. Jelenleg a japáni fejedelmek, kinek oly széles körű hatalma van, melyet a többi uralkodók még se közelít, mert jogában áll, mint a pápának, még alattvalói végrendeletét is megváltoztatni, megeleégzik az egyszerű „Ten-o“ czimmel, de minthogy e szó „menyibéli legmagasabbat“ jelent, vagyis azt, hogy viselője a menyországban is legelső helyen áll, minden más czim csak kisebbiteni őt. A „Mikado“ czim, melyet az európaiak adnak neki, egyszerűen „királyi kaput“ jelent, éppen úgy, mint a „fényes kapu“ a törököknél, mely alatt magát a szultánt szokták érteni. A müzümán uralkodók vallási czime, a „khalifa“, elég egyszerű ugyan, mert e szó csupán „helyettes“ jelent — ímár hogy a Mohamed helyettes-e vagy magát az istenséget, sohase tudták bizonyítani — de az újabb időkben a „khalifa“ czim tulajdonosai más, ölnyi hosszú czimeket is vettek föl melléje. Khina uralkodója „a Nap és a Hold Fivére“ s még sok minden egyéb; a siami király egyik czime pedig, mely szerint ő a „Fehér elefánt ura“ elanynyira megragadá az európaiak képzelmét, hogy ezt az uralkodót egészen kitüntetik a többi ázsiai fejedelmek közt.

V — g.

A gyászszin.

Nem volt mindig s most se mindenütt a fekete szín a gyász színe.

Szent Lajos anyját „fehér királynő“-nek hívták, mivel VIII. Lajost fehér színben gyászolta.

Fehérben gyászoltak a spártai és római nők is. Spanyolhonban e szokás don Juan berezeg haláláig (1498) tartott és a chinaiak s japániak ma is fehér gyászt öltenek, hogy az elhunyt éltének tisztaságát jelöljék.

A törököknél kék a gyászszin, a menyü jelöléséül, hová kívánják, hogy a halott jusson; a violaszint is használják, mely, mint a kék és fekete vegyülete, a gyászt egyesíti az elhunyt üdvösségeért való kívánsatokkal.

Az egyiptomiak a sötétárgát használják gyászszinül, az élet és minden földi remények végének, elhervadásának jeléül.

A szereeseneknél szürke a gyász színe, mivel a föld, mely befogadja a halottat, ilyen színű.

A görögök — a spártaiak kivételével — ép úgy a feketét használták a gyász jeléül, mikép mi.

A középkorban bretagnei Anna, VIII. Károly francia király anyja volt az első, ki feketében gyászolt.

A feketének, mint gyászszinnek használata tehát csak oly divat, mint minden más, bár általános európai elterjedettségénél fogva s még inkább azért, mert a természeti s ezért a nem változó izléssel megegyez, nincs és nem is igen lesz változásnak alávetve, ha csak az izlésnek, a szépek fogalmait teljes átváltozást, felforgatást nem szenvednek. Kedveseink elvesztésekor a szomorúság, a fájdalom minden más gondolatot távol tart.

A fájdalom, a szomorúság pedig csak a fekete szín által fejezhető ki.

Miért?

Gondoljunk a világos, vidám napra, azután a sötét, komor éjre. — nézzünk egy világos színbe, azután egy feketébe öltözött nőt és érezni fogjuk a feleletet.

H — r.

CSARNOK.

A női hajfürt. Az életben ős idők óta egyik legszébb ékességnek tartják a nők sötét, fekete gazdag hajfürtjeit, — a művészek és költők ellenben a világos, szőke, aransárga hajfürtöket szeretik. — Maga Shakspeare legszebb hölgy alakjait aranszínű hajfürtökkel ruházta föl. A „Velenzei kalmár“-ban Bassanio azt mondja Portiára: „napfényes hajfürtjei úgy függnek halántékaim, mint az arany gyapju.“ A „Két veronai nemes“-ben Julia úgy szól Sylvialról: „haja diószin barna, az enyém egészen sárga.“ Shakspeare harminczhat színművének nővilágában a fekete haj csak kétszer fordul elő, a miből világos, hogy ő a szép szőke haját a szelid és gyöngéd nő fökellékének tartá. A költők többsége hasonlóképp vélekedik, nem véve ki Homeroszt sem. Ossian szőke fürtös lányokról dalolt. A legnagyobb festők a hölgyek fejére szintén aranszőke fürtöket fonnak s a képtárakban a női szépség ideáljai között, kezdve attól, mely Correggio képzetében lebegett Rubens szőke fürtös hölgyeig, a pompás tanulmányfők közt alig van egyetlen nő, kinek fekete haja volna. — Az érzékiséget a fekete, az eszményt

a világos szín fejezi ki, a fekete haj színe a földet, a szőke az eget juttatja eszünkbe. Ezért szerették a költők és képirok. Szerenese, hogy az emberek egy részének a sötét fekete fürtök tetszenek, így jut mindenkinek.

A legbecesebb gyémántok nem, mint eddig általánosan hitték, a szintelenek, hanem a kékesfehérek s egyáltalában a határozott színűek, mert ezek a legértékesebbek. A legbecesebb kék gyémánt, melynek értéke 300,000 forintra becsültetik, a nem rég elhalt, Hope nevű, londoni bankár gyűjteményében található s volt birtokosának nevét is viseli. E gyémántok egészen szafir-kék. Egész Európában még csak 3—4 ily színű, de sokkal kisebb gyémántot ismernek. Az egyetlen vörös gyémánt szintén Londonban található; ez három szemert nyom s daczára esekély súlyának 8000 fontot ér. A legszebb smaragd-zöld gyémánt, egy londoni kereskedő gyémántja, csak 4 szemert nyom és 10,000 forintot ér. A brit kormány és egy angol részvénytársulat birtokát képező négy dél-afrikai gyémánttelepben — Kimberley, Old de Beer's, Du Toits Pan és Bultfontein, — melyeknek aknaiban 22,000 szerezsen s 1800 fehér munkás dolgozik, a lefolyt évben 3,500,000 karát gyémánt ásatott ki.

Khinai kozmetika. Hogy egy khinai hölgy a „ritka szépség“ fogalmához közt minden követelményének megfeleljen, a piezi lábcskákon kívül óriási hosszú körmökkel kell bírnia. Magától értetődik, hogy e hosszú körmök aztán lehetetlenül tesznek minden házi foglalkozást. A khinai szépségek egész hosszú élete ezért szakadatlan dolce far niente-ből (édes semmittevés) áll. Egy gazdag khinai kisasszony, ha csak elég hosszú körmei vannak, legyen különben bármily rut, mindig számíthat „fényes párthie“-ra. Egyes kerületekben nagy hírnévként örvend oly fiatal ember, kinek anyja ily szörny-körmekkel bír. Ez jobb ajánló levelet képez, mint a gazdagság vagy tudomány.

VEGYES HIREK.

Főispán ő méltóságának f. hó 23-án 154 eln. sz. a kelt intézvénye folytán a megye bizottsága folyó évi augusztus hó 8-án d. e. 9 órakor, rendkívüli közgyűlést fog tartani. — Tárgysorozat: 1) Szent-sített törvényezikkek kihirdetése. — 2) Belügyminiszteri leirat a tervezett honvédelktanyára szükségelt kölcsönre nézve. — 3) Közmunka és közlekedési miniszter leirata a közmunka váltásgról szóló szabályrendelet módosítása tárgyában. — 4) Közig. bizottság javaslata a megyékben kir. erdészeti hivatalok létesítése iránt. — 5) Belügyminiszteri leirat a községi erdők elidegenítése tárgyában követendő eljárásra nézve. — 6) Bucsumi Zsurka Dumitru malom-gátúgye. — 7) Bucsumi Bemes György gátúgye. — 8) Kerpenyesi Galdeu Toma malomúgye. — 9. Vizaknai árvaügyi előadó tanácsos választása elleni felebbezés. — 10) Verespatak képviselőinek kérelme pénztárnoki állomás és fizetés rendszeresítése iránt. — 11) Ab-rudbánya város mult évi zárszámadása. — 12) Vizakus város mult évi zárszámadása. — 13) Hevesmegye felirata a felső ház reformja iránt. — 14) Szathmármegye felirata egy görög szertartásu magyar katolikus püspökség fel-állítása iránt. — 15) Gömör és Kis-Hont megye felirata a a tényleges szolgálati időnek a honvédségnél leendő szabatos megállítása iránt. Végül az időközben bejövő azon tárgyak, melyek sürgős elintézése a f. hó 5-én tartandó állandó választmány által javasoltatni fog. — Nagy-Enyeden, 1882. évi július hó 27-én. Csató János alispán.

Hymen. Herepei Ilona kisasszonyt. Herepei Károly Bethlen-főtanodai tanár leányát f. hó 7-én hétfőn vezeti oltárhoz Simon Ferenc szászvárosi ev. ref. iskolai tanár. Kísérje áldás köteendő frigyököt!

Uszodánkra valóban nagy szükség volt. Eléggő tanusítja ezt azon körülmény, miszerint annak pár hét óta történt megnyitja óta, daczára a kezdetben kedvezőtlen időjárásnak, több mint ezer furdójegy kelt el, a mellett hogy az uszóda kezdetben nem is volt egészen készen s még ma sines teljesen fölszerelve.

Nagy-Enyeden július hóban született 10 fiu, 9 leány, elhalt 7 férfi, 7 nő. Leggyakrabban béluhurut és vérhas észleltetett, kisebb számban bárány-himlő (varicella) és hókhuurut (tussis convulsiva) kedvező kimenetel. Egészen az egészségi állapot kedvező volt.

Műkedvelő társulatunk a következő vasárnapra kört szándékozik rendezni a megyeház nagy termében, mely alkalomra egy egy felvonásos színmű előadása is kilátásba van helyezve.

Új országos vásár. A városunk részére augusztus hó 19-ére miniszterleg engedélyezett új országos vásár már az idén meg fogván tartatni, erre az érdekelt közönség figyelmét ismételten felhívjuk.

Rendőrségünk figyelmébe ajánljuk azon körülményt, miszerint városunkban, jelesen a Magyar-útczában éjjelenként az útczá mulatozó kutyak olyan hangosan szoktak egymással — kiki a maga nyelvén és módja szerint — társalogni, hogy az ember nem csak hogy nem jut tőlük szóhoz, de még csak aludni sem képes. Ugy tudjuk, hogy az útczák őrzése az éjjeli örökre, nem pedig az erre önkényt vállalkozó, fennsított kutyakra levén bízva, miért türetek meg hát, hogy am azok mesterségébe ezek olyan illetékelenül és tapintatlan módon beleavatkoznak?

Diák-sport. Mult vasárnap délután a collegium kertjében disznóvadászatot rögtönzött egy öt diákból álló compania. Ugyanis egy, az udvaron lézengő, disznót hősinek — bizonyosan vaddisznónak nézve — a kertbe tereltek s addig hajszolták míg az leestet lábáról s akkor — löfegyver hiányában — fejszével agyonütették. Két, — a vadászatra nem hivatalos — gyermek, ki szemtanúja volt a hőstettnék, kifecsegte a látottakat és megmutatta károsnak e helyet, hova a vadnak vélt néhai jámbor disznó tetemeinek egy részét, jelesen beleit és fejét elásták. Ezek napvilágra kerülvén hősineknek mit volt tenni, mint káros-sal a kártérítésre nézve kibékülni s a nemes sport továbbá unalmas következményeire nem levén kíváncsiak — odább állani?

Időjárásunk a lefolyt héten mérsékelt meleg vala, a hőmérsék árnyékban a +22R-ot egyszer sem

haladván meg, míg az előző héten a hőmérő naponta elérte a +26R°-ot árnyékban is. Julius hava egyáltalában feltűnően meleg volt a tulságosan mérsékelt melegű június hóval szemben. miután június hó középmeisélete +14¹/₂°-nál nem tehető többre, ellenben július haváé +21 fok!

— **A Bázán időző nagyenyedi ifju zenekar,** mint minket értesitenek, e hó 2-ára Dieső-Szentmártonba rándult át és a Schönstein vendéglőjében szabatosan előadott zenedarabokkal mulattatta a közönséget. Tudósítónk főleg a Berki Gyuri baritonjátékát emeli ki. Kár, hogy a közönség nem volt ideje-korán értesítve a zeneestélyről, mely miatt úgy a derék zenészek, mint a zenekedvelő közönség vesztett.

— **Nyári multság.** A magyarigen ev. ref. egyház „templom kijáratára” folyó 1882. augusztus hó 13-án, a Fábán-féle kertben tarisznyás nyári multságot rendez. Belépti díj: családonként 1 frt, személyenként 50 kr. Jegyek válthatók tiszteletes Nagy Károly református lelkész urnál. Felülfizetések köszönettel vétetnek s hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté délután 4 órakor. Kedvezőtlen idő estére tánczó helyiségről gondoskodva leend.

— **A székely-kocsárdi műkedvelő társulat** által folyó évi aug. 13-án a községi iskola udvarán e czélra felállított helyiségben az iskolai és népkönyvtár javára, táncczal egybekötve, adatik Csepreghy Ferenc „A piros bugyellárás” 3 felvonásos népsziműve. — Kezdeté 7 órakor. — Felülfizetéseket köszönettel fogad és hirlapilag nyugtázza a rendezőség.

— **Székely medve-vadászok.** Kovásznán közelebből nagy károkat okoztak a medvék a marháknak. Így a napokban egyszerre két ökröt öltek meg. A kovásznai vadászok egymásután több éjszakán keresztül lesben állottak, míg végre Kovács Tamás nevű székely embernek sikerült egy hatalmas példányt elejteni. Érdekes a mód, melylyel a székely vadászok a medvére vadásznak. A leölt állat hulláját elrejtik egy alkalmas helyre, rendszeren fa alá, melynek ágai között a vadász foglal helyet, A medve megjelenik s a székely vadász bátor szívvel s biztos kézzel veszi czélba a félelmes vadat s egyszerű fegyverével, — melynek ágya nem ritkán madzaggal van öszszekötözve — biztosan lelövi. Ha a vad elesett, van öröm; felvirágozzák, szekérre teszik és nagy ünnepélyességgel szállítják a faluba. Ez alkalommal is úgy történt. A koszorúkkal felkészített medve ott feküdt a szekéren, még halottaiban is félelmet gerjesztve a jámbor falusiakban. A szekér előtt egy csapat vadász haladt, közből a felkuszoruzott nap hőse, Kovács Tamás. Minden vadász kezében egy-egy pálnakás üveg, melyből jó nagyokat ittak „a medve egészségére.” A menet minden perczen megáll s a hős szeretetreméltó hetykeséggel beszélt el a vadászat részleteit. Így vonult el a menet az oláh zenészek által huzott Kossuth-induló hangjai mellett utczáról utczára, míg végre az egész falu tudomásul vette a nagy eseményt.

— **Hárfa-zenekar Budapest.** A jelenleg Londonban nagy sikerrel hangversenyző nagy hárfazenekar karmestere: Ottó Oszkár megbizottja a napokban Budapestre érkezett, hogy a népszínház, vagy a német színház igazgatóságával a színháznak két hétre leendő átengedése iránt érintkezésbe lépjen. A kizárólag hárfákkal felszerelt 45 tagu zenekar nagyjából németekből és angolokból áll, van köztük 12 cseh is. Londonból legközelebb Franciaországba mennek és onnét Németországban és Bécsen át Budapestre jönnek.

— **Magyar hatóságok és a horvát nyelv.** Egy horvátországi városi hatóság horvát nyelven fogalmazott megkeresést intézett egyik temesmegyei járási szolgabíróhoz. A szolgabíró a megkeresést azzal küldte vissza, hogy miután a horvát nyelven van fogalmazva, s az ő irodájában senki sincs, ki e nyelvet értené, sziveskedjék a megkereső városi hatóság egy újabb, magyar nyelvű átiratban értésére adni óhaját a szolgabírónak. A horvát hatóság a szolgabíró ezen eljárása ellen panaszt emelvé, a m. kir. belügyminiszterium helytelennek találta a szolgabírói hivatal által követett eljárást, és a megyei alispán utján utasította őt, hogy jövőben a horvát hatóságoktól horvát nyelven érkező megkeresvényeket mindenkor teljesítse.

— **Pénzvarban levő császár.** Alig hinné el az ember, ha nem a hivatalos „Pekingi Ujság”-ban olvasná, mikép a kínai császár, a világ legnagyobb és leggazdagabb uralkodója is pénzvarba juthat. A kínai császár ugyanis nem huznak jövedelmet az államtól, hanem egyes e czélra kiszemelt tartományok bevételeiből fedezik kiadásait. E tartományok évenként bizonyos összeget tartoznak az udvarnak fizetni s azonkívül a szükséges elelmiszereket, gyártmányokat és bizonyos számú rabszolgákat is kötelesek beszolgáltatni. A jelenlegi uralkodó császár, Hu-An, azonban nagyon pazarló s így gyakran megcsik, hogy az udvarnál pénzvarba jutnak. Így most is azt jelenti a „Pekingi Ujság”, hogy a lukhieni helytartó egy császári leirat folytán a civillistának 50.000 taels (400.000 frank) előleget engedélyezett. Azonkívül ugyane lap a császári kincstárnoki hivatal egy jegyzékét is közlésezi, melyben Honam város kormányzója — mely város évenként 32.000 frankot fizet a civillistába — komolyan felszólítatik, hogy a hátralevő 16.000 franknyi tartozását mielőbb fizesse be, miután a császári pénztár majdnem teljesen üres.

— **Négy vágányu vasut.** A newyorki központi vasut négy vágányu vonalrésze az idén Albanytól Buffaloig, tehát 298 miles = 480 km. hosszban elkészült. Eleinte a négyvágányu vonalrészt csak Albanytól Rochesterig, mely táv 250 méter, építették. Nyugotra Rochesterig a társulatnak kétvágányu vonalrésze volt egyrészt Suspension Bridge-ig a Niagara mellett, melyen a Michigan központi vasut csaknem egész óriási forgalmát felvette, s másrészt Buffaloig, úgy hogy a Hudson folyótól a Niagaraig négy vágányal birt. Rochesteről nyugat felé azonban a vágányokat természetesen személy- és áruszállításra kellett használni. Igen jellemző a vasut forgalmának rendkívüli nagyságára nézve, hogy a teljesítményképességet a két pár kettős vágányon is tul kellett emelni.

— **Beküldetett:** A nagyenyedi ev. ref. „Bethlen-főtanoda” 188¹/₂ tanévi értesítője. Kiadta az igazgatóság. Jövő számunkban röviden ismertetni fogjuk.

— A „Regényvilág” ez. kiváló szépirodalmi folyóirattól megjelent a 20—22-ik füzet, nagyon becses és érdekes tartalommal. Jókai Mór „Egy játékos, a ki nyar” ez. kiválóan érdekes regénynek folytatásai mellett veszik F.-né Gyújtó Izabella „A multak árnyai” ez. Erdély társadalmi életéből merített regényének újabb közményeit. Az eredeti regényeken kívül e vállalat a külföldi irodalmak legjobb termékeit is illetti át és e téren kifejtett működése határozottan oda irányul, hogy leszorítsa a eszládi olvasó asztalról azokat a kártekon, selejtes gyári termékeket, mikkel egyes lelketlen üzér a magyar közönséget néhány év óta mindenféle „praemium”-szédélés által elárasztani törekszik. A „Regényvilág” ez. újabb füzetében alig hogy befejezi a legnagyobb francia regényíró Daudet Alfonz „Tartarini Tartarin uram jeles kalandja ez. humoros regényét, — már is egy más nemzetbeli kiváló író, Pierantoni Manéni Grazia asszony, az olasz külügyminiszter költői lelkű leányának „Lidia” ez. szép szerelemi történetének közlését indítja meg. Pierantoniné a mai Olaszország egyik legkiválóbb írója, ki nagyon is megérdemli, hogy a jobb ízlésű magyar közönség megismerkedjék vele. Ezeket kívül Taubert Emil „Niobe leányai” ez. hosszabb elbeszélése, Rosegger, az osztrák alpesei költőjének egy kedves rajza, költemények irodalmi és más egyveleg foglaltatik e füzetekben. Újlag ajánljuk e minden tekintetben pártolásra méltó folyóiratot t. olvasónk, különösen művelt hölgyeink figyelmébe. A „Regényvilág” legközelebbi számban megkezd. Marlitt E. asszony „Az ispan eselődje” ez. legújabb regényének közlését, mely rövig idő alatt még a most folyó éolyamban be fog fejezteni. — A „Regényvilág” előfizetési ára negyedévre 1 frt 50 kr. félévre 3 frt. egész évre 6 frt. Előfizetheti minden hazai könyvtárnál valamint egyenest a kiadóhivatalnál (Révai Testvérek könyvkiadóhivatala Budapest; Koronaherzeg-utca 9. sz.)

KÖZGAZDASÁG.

Apróbb közlemények.

A tej eltartása. Hogy a tejet a háztartásban néhány napig romlás vagyis megsavanyodás nélkül ellehessen tartani, e végből a legtöbb háznál felforraltják a tejet, azonban a tej ez által sokszor igen kellemetlen ízt kap és így is legfeljebb 24 óráig lehet a tejet eltartani. Sokkal jobban eláll a tej, ha azt, egy közvetlenül a tej beelőntése előtt forró vízzel kiöblített tiszta üvegbe öntjük, még pedig egészen tele kell önteni az üveget — palackot — mire azt egy tiszta parafadugóval bedugaszoljuk, ekkor a palackot egy edény meleg vízbe kell tenni, melyben a víznek hőfoka 50 Celsiusnál (41 Réaun) nem kevesebb, de 55 Celsiusnál (44 R.) nem is magasabb s a melyben az azután 2 óráig benn hagyatik. Ha erre pontosan ügyelünk, az így kezelt tej még a forró nyári időben is több napig eláll.

A vizenyős burgonyának parázsos tétele végett egy szaklap azt ajánlja a gazdaszszonyoknak, hogy a nedves burgonyát használat előtt egy darabig a meleg kemence mellett teressék ki. A fölösleges nedvesség elpárolgása után a burgonya lisztessé és jobb ízűé válik. Egyébiránt ugyanezt lehet elérni oly formán, hogy a tűzhöz tétel előtt minden egyes burgonyának héját egy keskeny eszikben lehámozzuk. Az így előkészített burgonyának nem kell sokáig főni, egyszerűsmin a burgonya lisztesebb és izletesebb leend.

Hogy lehet szép nagy czellert termesztetni? Egy német gazdasági lap szerint ezt következő módon érheti el: Augusztus végén, mikor a növényeket felásuk, a főtövéből kivül minden mellékgyökert el kell távolítani, de úgy hogy a főtövet meg ne sértsük; s a földben ezáltal előállott mélyedést jó trágyás földdel töltsük ki. A további javításhoz egy hordóban fahamut és kormot vízzel hig péppé kell keverni, a melyből szeptember hóban minden héten jókora adagot kell a sorok közé önteni. Ha azon estére, melyen a növényeket eképpén megöztöttük, meleg nap következik, úgy délelőtt hideg vízzel kell ismét ezeket megöntöztünk. Az így növelt czelleren nem mutatkoznak a különben oly sürü rozsdafoltok, emellett finom és felér husa által tünik ki. A hamu és korm helyett juhport is használnak, mi szintén igen jó hatású. bár korántsem versenyezhetik a fennebb említett keverékkel.

A gyümölcsfák nyári tisztogatásáról. Lucas, a híres pomológus, azt állítja, hogy a tavaszi tisztítása, mely általánosan szokásban van, nem a legczélsebb, sokkal ajánlatosabb a nyári időszakban, különösen július hónapban végezni e munkát. Az elsőnél a fa beteges lesz, mert a cukros nedvre s a zamatra káros hatással van a nedves — meleg levegő, számtalan bőrbetegséget is kaphat így a fa, nem ritkán a ráknak is a tavaszi tisztítás az oka. E veszőlyek mind elkerülhetők a nyári tisztítás által, a mellett ebből az az előny is háramul a gazdára, hogy a sérült ágakat nyáron könnyebben felismerhetik, és a mi fő: a sebek könnyebben begyógyulnak.

Felelős szerkesztő: Dr. Boros Gábor.

Kiadó-tulajdonos: Pollák Mór.

Sz. 1193—1882.

polg.

HIRDETMEY.

A nagyenyedi kir. járásbíró részéről közhírré tétetik, miszerint ügyvéd Veress Gábor által képviselt Irimie Sofron vládházi lakos felperesnek o.-lapádi öz. Szegedi Jánosné Nagy Klára, Szegedi János és ismeretlen tartozkodásu Szegedi Ferenc ellen 211 frt 40 kr és járuléki iránt 1881. évi augusztus 4-én 2334. polg. szám alatt beadott sommás kereset tárgyalására határnapul folyó évi szeptember 14-én délelőtti 8 óra tüzetik ki, mikorrá felek minden bizonyítékaikkal megjelenni a trts 111. §. esetleg 113. §. terhe alatt idéztetnek; ismeretlen tartozkodásu Szegedi Ferenc az ir. 268. §. a szerint ügygondnokul Ferenczi Ferenc nevezetik ki, egyszerűsmin nevezett alperes a trts 269. §. értelmében felhivatik, hogy a részére rendelt ügygondnokot ügyének czélsezerü védelme iránt kellőleg utasítsa, vagy a bíróságnál más ügyvédet nevezzen meg; — ellenkező esetben mindezek elmulasztásának következményeit magának tulajdonítsa.

A nagyenyedi királyi járásbírósgtól.
1882. július hó 13-án.

Jovián.

Sz. 2917—1882.

tkvi.

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbírósg, mint telekkönyvi hatóság részéről közlésezi, hogy a kir. kincstár végrehajtató 65 frt 98 kr kir. adó és ennek 6% kamata 4 frt 65 kr költség és járuléki követelése kielégítése végett végrehajtást szenvedő Repege Vaszilai ki Gilgornak a felgyógyi 5. sz. tjkvben A+ 1. 3—8. 10. 11. rendszám

Nyomatott Pollák Mórál Nagy-Enyeden.

alatt foglalt fekvősegei 330 frtban megállított kikiáltási árban Felgyógy község előjárósági helyiségében 1882. évi szeptember hó 21-én délután 3 órakor tartandó nyilvános árverésen kikiáltási áron alól is eladatnak.

Venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy pedig az 1881. évi LX. tozzik 42 §. jelzett árfoylammal számított óvadékképesnek nyilvanított értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételárt pedig vásárló következő határidőben köteles a feltelekben megnevezett kir. adó-, mint letéti hivatalhoz lefizetni, u. m. az árverés jogerőre jutásától számítandó 15 nap alatt.

Különb az árverés megállapított feltételei alóliirt telekkönyvi hatóságnál a hivatalos órak alatt és a felgyógyi előjáróságnál megtekinthetők.

A kir. járásbírósg mint tkvi. hatósággtól.

N.-Enyeden, 1882. június 16-án.

Jovián,
kir. aljárásbíró.

Sz. 2918—1882.

tkvi.

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbírósg, mint telekkönyvi hatóság részéről közlésezi, hogy a kir. kincstár végrehajtató 48 frt 59 kr kir. adó és ennek 6% kamata 4 frt 65 kr költség és járuléki követelése kielégítése végett végrehajtást szenvedő Pupa Joon lui Kirilla és neje Zsunkán Todorikanak a felgyógyi 74. szám tjkvben A+ 1—7. és 9. rendszám alatt foglalt fekvősegei 506 frtban megállított kikiáltási árban Felgyógy község előjárósági helyiségében 1882. évi szeptember hó 22-én délelőtti 10 órakor tartandó nyilvános árverésen kikiáltási áron alól is eladatnak.

Venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy pedig az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §. jelzett árfoylammal számított óvadékképesnek nyilvanított értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételárt pedig vásárló a következő határidőben köteles a feltelekben megnevezett kir. adó-, mint letéti hivatalhoz lefizetni, u. m. az árverés jogerőre jutásától számítandó 15 nap alatt.

Különb az árverés megállapított feltételei alóliirt telekkönyvi hatóságnál a hivatalos órak alatt és a felgyógyi előjáróságnál megtekinthetők.

A kir. járásbírósg, mint telekkönyvi hatósággtól.

Nagy-Enyeden, 1882. június hó 23-án.

Jovián,
kir. aljárásbíró.

Sz. 2919—1882.

tkvi.

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbírósg, mint telekkönyvi hatóság részéről közlésezi, hogy a kir. kincstár végrehajtató 42 frt 30 kr kir. adó és ennek 6% kamata 3 frt 90 kr költség és járuléki követelése kielégítése végett végrehajtást szenvedők: Stán Lina született Oniora és Repede Joon kiskorunak a felgyógyi 91. sz. tjkvben A+ 1—2. rendszám alatt foglalt fekvősegei 402 frtban megállított kikiáltási árban Felgyógy község előjárósági helyiségében 1882. szeptember hó 22-én délután 3 órakor tartandó nyilvános árverésen kikiáltási áron alól is eladatnak.

Venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy pedig az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §. jelzett árfoylammal számított óvadékképesnek nyilvanított értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételárt pedig vásárló a következő határidőben köteles a feltelekben megnevezett kir. adó-, mint letéti hivatalhoz lefizetni, u. m. az árverés jogerőre jutásától számítandó 15 nap alatt.

Különb az árverés megállapított feltételei alóliirt telekkönyvi hatóságnál a hivatalos órak alatt és a felgyógyi előjáróságnál megtekinthetők.

A kir. járásbírósg, mint telekkönyvi hatósággtól.

Nagy-Enyeden, 1882. június hó 24-én.

Jovián,
kir. aljárásbíró.

Sz. 2921—1882.

tkvi.

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbírósg, mint telekkönyvi hatóság részéről közlésezi, hogy a kir. kincstár végrehajtató 53 frt 79 kr kir. adó és ennek 6% kamata 4 frt 95 kr költség és járuléki követelése kielégítése végett végrehajtást szenvedő Repege Melintie György, Pareschiva, Tanaszie és Annon-nak a felgyógyi 120. sz. tjkvben A+ 1—11. rendszám alatt foglalt fekvősegei 515 frtban megállított kikiáltási árban Felgyógy község előjárósági helyiségében 1882. évi szeptember hó 23-án délután 3 órakor tartandó nyilvános árverésen kikiáltási áron alól is eladatnak.

Venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy pedig az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §. jelzett árfoylammal számított óvadékképesnek nyilvanított értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételárt pedig vásárló a következő határidőben köteles a feltelekben megnevezett kir. adó-, mint letéti hivatalhoz lefizetni, u. m. az árverés jogerőre jutásától számítandó 15 nap alatt.

Különb az árverés megállapított feltételei alóliirt telekkönyvi hatóságnál a hivatalos órak alatt és a felgyógyi előjáróságnál megtekinthetők.

A kir. járásbírósg, mint telekkönyvi hatósággtól.

Nagy-Enyeden, 1882. június hó 24-én.

Jovián,
kir. aljárásbíró.

Van szerencsém a t. helyi és vidéki birtokos urakat tisztelettel figyelmeztetni, hogy a legkönynyebben járó és e vidéken általános tetzésben részesült

perge ekéimet,

melyeket miután ez idén nagy mennyiséget szereszttem bé belőlük, míg a készlet tart az alábbi feltűnő olcsó árakon árusithatom el u. m.

1 drb. szilárdan készült eke 4-es sz. ára 9 frt 50 kr

1 „ ugyanez 3-as „ „ 11 frt 50 kr

Mindezen ekék fataligára is alkalmazhatók.

Ajánlom továbbá mindennemű gazdasági czikkeimet, kítűnő szőlőkapimat, vas láncos pattingókat, három ormós jó erős ásolimat, a legjobb szőlő- és hernyókóllókat.

Luczerna lóhere, rétek javítására használt fűmag-vegyület, bizton hnnem kórozó répa nálam folyton nagy készletben kapható. A magvak csiraképesége meg van próbálva, bármelyiket biztosan ajánlhatom.

Minél számosabb látogatásért esd

Bisztritsány Lajos.